

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dotychczasony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zr. 36 kr. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A

L W O W S K A.

Dołatek do Gazety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukiem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się wedle tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcyja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Czwartek

N°. 3.

8. Stycznia 1846.

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Ze Lwowa: Składki dla włościan galicyjskich powodzią zniszczonych. — Z Wiednia: Wyjazd Cesarza Mikołaja.

Wiadomości zagraniczne: Anglija: Przyczyna rozdrożenia w gabinecie. — Dzienniki obstarają ciągle za zniesieniem ustaw zbożowych. — Wrażenie sprawione przez poselstwo Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej.

Francyja: Otworzenie izb mową Króla z tronu. — Zdanie dzienników o téjże mowie. — Poseł marokański w Paryżu.

Danija: Nowe wybuchy Hekli.

Nowiny.

Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Pragi. — Z Wrocławia. — Machina do żęcia zboża.

U c. k. Urzędu obwod. kołomyjskiego :	zr. kr.
Wojcikiewicz, kam. zawiadowca z Kosowa	6 —
Howalewski, justycyjarjusz	2 —
Stupnicki, pleban obr. gr. kat.	1 —
Kraft, skarbnik	4 —
Kriwal, pisarz kasowy	— 20
Seifert, pisarz urzędowy	1 —
Hammermüller, pisarz urzędowy	— 40
Szaprowski,	1 —
Müller, nadleśniczy	4 —
Brasson, pisarz mat.	— 40
Plenzner, lekarz kameralny	1 —
Parfanowicz	— 40
N. N.	— 20
N. N.	— 40
Mayer Schiffer	1 —
Gmina żydowska	9 33
chrześcijańska	1 16 1/2
kam. Werbowce	2 34
Smodne	1 40
Czerhaniówka	— 47
Rybno	1 20
Rożen mały	2 6
Tudiów	1 29
Babin	1 9 1/2
Moskałówka	2 —
Manastérsko	2 48
Jaworów	2 —
Horod	— 37
Słobudka	1 —
Stary Kosów	3 —
Brustury	2 —
Kobaki	4 —
Sokołówka	2 —
Stare Kutry	4 —
Rzeczka	4 —
Chomczyn	6 —
Hrdliczka, kam. mandat, z Uścieryk, z żoną	9 —
Tudzież ze składki :	
Osadek, leśniczy kam. z Uścieryk	5 —

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Pięćdziesiąty szósty spis darów

dla dotkniętych powodzią mieszkańców galicyjskich.

U c. k. Urzędu obwodowego czortkowskiego złożyli : zr. kr.

Wolański Franciszek, właściciel Rzepiniec	100 —
Właściciel Boryszkowiec	2 rub. śr.
Ulaniecka, właścicielka Słobudki	5 —
Mirecki, mandataryjusz ze Słobudki	1 —
Gmina Słobudka	10 28
Łukasiewicz Szymon, pleban obr. gr. kat. z Probuźnej	1 —
" " ze składki	6 —
Seroiczkowski, zawiadowca dekanatu kurdynieckiego obr. gr. kat. ze składki	38 —
Macieliński, dziekan zaleszczycki obr. gr. kat. ze składki	2 rub. śr. i 51 17
Gmina Petlikowce	4 —

Sozański, aktuar. mand. z Uścieryk	2	—
Witoszyński, pleban obr. gr. kat. z Krasnoilą	3	—
Streker, leśniczy kam. z Roztok	1	—
Zips, dozorca traw	—	20
Buba, „ lasu	1	—
Szamotkowa Alojzja	—	40
Tomaszewska Alojzja	—	20
Glasberg Izaak	1	—
Gmina kam. Rozen wielki	3	25
„ „ Roztoki	3	50
„ „ Białobereżka	5	—
„ „ Chorocowa	2	12
„ „ Berwinkowa	1	17
„ „ Uścieryki	2	38
„ „ Stebne	2	8
„ „ Perechresne	2	48
„ „ Dolhopol	1	53
„ „ Polanki	2	—
„ „ Fereskul	1	55
„ „ Jabłonica	2	24
„ „ Hołowa	5	24
„ „ Krasnoila	3	12
„ „ Hryniowa	3	30
Lukaniuk Maksym, policyjant	—	20
Michniowski, pleban ob. gr. kat. z Oskrze- siniec ze składki	7	—

— Z W i e d n i a . —

Dnia 1. stycznia była familijna uczta u dworn, na której się Jego Mość Cesarz Wszech Rosyi znajdował. — Dnia 2. stycznia o pół do dziewiątej przed południem opuścił Jego Mość Cesarz Wszech Rosyi Wiedeń, i udał się w dalszą podróż do swoich państw, koleją żelazną przez Ołomuniec.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wielka Brytania i Irlandya.

Z Londynu dnia 27. grudnia. Pierwsze rozdwojenie między umiarkowanymi torysami a ultra-torysami w gabinecie, powstało jak wiadomo, z pogłoski przez to, że ci ostatni nie chcieli zezwolić na zniesienie lub modyfikacyją ustaw zbożowych, jak tylko pod warunkiem pieniężnego wynagrodzenia dla właścicieli dóbr, na co pierwsi albo wcale nie chcieli przystać, albo przynajmniej nie w takim stopniu, jak tamci. Teraz zachodzi pytanie, czy umiarkowani lub ultra-torysowie, lub czy też oba strońnictwa w czem ustąpili; jednakże jeżeli dziennikowi *Herald* z dnia dzisiejszego przypiszemy niejaką wagę, tedy pewną jest rzeczą, że na wszelki wypadek zaproponowanem będzie pieniężne wynagrodzenie, a może nawet należy przypu-

ścić, że, jeżeli zaszło ustąpienie, tedy takowe stało się ze strony Sir Roberta Peela. *Morning-Herald* zadaje sobie w pomienionym artykule wielką pracę, by okazać kapitałową wartość wiejskiej gruntowej posiadłości, i stratę, jakąby też posiadłość przez zmianę ustaw zbożowych ponieść musiała. Kwotę włożonego w gruntową posiadłość w Anglii i Irlandyi kapitału, podaje on na 2,605,000,000 funt. szterl., a zawarty w inwentarzach wiejskich gruntów kapitał na 710,000,000 funt. szterl., a zatem całą kapitałową wartość na 3,315,000,000 funt. szterl., z których roczny dochód, włącznie z dochodami gruntowemi i wszystkiemi stałemi ciężarami, podług jego obliczenia, wynosiłby rocznie 87,000,000 funtów szterlingów. Zniesienie ustaw zbożowych zmniejszyłoby roczny dochód o czwartą część, a zatem o 21,750,000 funtów szterlingów, a wartość zawartego w inwentarzu kapitału o 177 milionów 500,000 funtów szt.; doliczywszy do kapitału roczny niedobór dochodu (biorąc za miarę dochód z trzydziestu lat), okazałoby się ztąd zniszczenie samego kapitału w kwocie 652,500,000 funt. szterlingów. Tak wielki niedobór, utrzymuje *Herald*, nie może się obejść bez tego, aby państwu w opędzaniu jego wydatków na terażniejszą stopę, znacznej szkody nie przyniósł, poczem stara się okazać, jaką summę musieliby utracić rocznie najprzód dzierzawcy, następnie fabrykańcy a nakoniec konsumenci w ogóle w skutek zmniejszenia gruntowego kapitału właścicieli dóbr, przyczem między innemi utrzymuje on, że w samym Londynie zniesienie ceł zbożowych spowodziłoby mniejszą konsumcyję o 30 milionów funtów szterlingów. Rzecz naturalna, mówi on dalej, że przez ten pomniejszony dochód i pomniejszony wydatek pomniejszyłyby się także dochody państwa, które z 54,000,000 funtów szterl. utraciłoby najmniej 10,000,000 funtów szterl., a skutkiem tego byłoby to, że, jeźliby już nie można było pokryć tego niedoboru, a do tego zbywałoby na zasiłkach, tedy niepodobieństwem byłoby inaczej sobie zaradzić, jak przez wymazanie trzeciej części długu narodowego, od którego procent wyrównywa pomienionej summie. Jednakże to obrachowanie uczynione przez obrońców ustaw zbożowych, okaże się podobno nie we wszystkich punktach słusznem i będzie tylko dowodem, iż niepodobna jest za temiż ustawami nadal obstawać.

Gazeta *Times* napomina Sir Roberta Peela, aby teraz, gdy uwolniony od dawniejszych przyrzeczeń i związków stanął znowu przy sterze rządu, okazał się godnym tego wielkiego za-

dań, którego rozwiązania kraj się po nim spodziewa, i żeby niezwłocznie i bez obawy przy rozpoczęciu tegorocznych posiedzeń parlamentowych, zaproponował obszérne i sprawiedliwe rozporządzenia, za któremi się nagląca opinija całego ludu, wyjąwszy tylko jedną klasę, już oddawna i coraz głośniej tak stanowczo oświadcza. Publiczna opinija nie da się zażegnać pół-środkami, to jest taktami rozporządzeniami, z których aż po upływie wielu lat wyniknie cała ta korzyść, jakiej ludność po zniesieniu ustaw zbożowych się spodziewa; Sir Robert Peel musi bez wahania się między spornymi interesami zawyrokować, a dokładną skazówką dla niego, jaka jest opinija w kraju, i za którą stroną ma on dać głos stanowczy, może być ten prosty fakt, że liga przeciwna ustawom zbożowym, zebrała dnia 23. grudnia na jedném tylko zgromadzeniu w Manszestrze 61,000 funtów szter., podczas gdy przed tygodniem na zgromadzeniu monopolistów zbożowych w Lewes, tylko 200 funt. szt. uzbierano. Opinija ludu oświadczyła się dość wyraźnie; sława Sir R. Peel jako ministra państwa i ostatnie się jego przy sterze rządu, zależy teraz od tego, czy i jak dalece on tejże opinii usłucha. Niechaj Sir Robert Peel udowodni, że do zaspokojenia niezbędnych wymagań tego czasu jest zdolny; przyczém z zupełném przekonaniem może liczyć na wsparcie ze strony ludu. — *Dziennik Globe* mówi: »Już niedaleki jest dzień 22. stycznia. Wtedy mowa z tronu ogłosi nam, jakie rozporządzenia zamysła Sir Robert Peel zaproponować parlamentowi. Czy takowe odpowiedzą potrzebom i wymaganiom kraju, jest rzeczą daleko większej wagi, niż czy się zgadzać będą z tém, co Sir Robert Peel przedtém w opozycyi lub w urzędzie mówił i czynił.«

Poselstwo prezydenta Stanów Zjednoczonych byłoby tu żywsze sprawiło wrażenie, gdyby dawniej pan Polk sam i gazeciarskie organa jego rządu, tak finalnie były się nie oświadczyły o dotyczącej kwestyi. W terażniejszem stanie tej kwestyi jasną jest rzeczą, że system spólnego zajęcia okręgu Oregonu niepodobny jest do wykonania, gdyż takowy przywiódłby niezadługo do kolizyi między angielskimi i amerykańskimi kolonistami, którzy teraz na rzeczonym okręgu spólnych praw doznawają. Przeto Anglija nie ma żadnego powodu sprzeciwiać się domaganiu prezydenta, aby tymczasowemu terażniejszemu stanowi rzeczy koniec położono, a środki, których chce użyć rząd amerykański, by swoje ustawy i granice rozciągnąć aż na drugą stronę Rocky-Mountains, są wia-

śnie tém samém, co Anglija i kompanija Hudsons-Bai już dawno uczyniła. Jeżeli amerykański lud zechce tylko przez rok rozważać, jakie skutki pociągnie za sobą niedorzeczna i niebezpieczna wojna, tedy nie można przypuścić, aby w przeciagu tego czasu nie dał się wynaleźć jaki sposób zagodzenia tego sporu. Z tych więc powodów panujący w poselstwie ton nie zniżył dotychczas angielskich obligów, a publiczność przyzwyczaiła się, heroiczne oświadczenia pana Polka uważać za płonna gadanię, którą, zdrowy rozum kraju nieszkodliwą uzyni. Wszelako widoczną jest rzeczą, że pan Polk natarczywój woli ludu ciągle ulęgać będzie. Skoro amerykański lud zapragnie wojny, tedy będziemy mieli wojnę, a jeżeli pomimo to będziemy mieli pokój, tedy nienastąpi to w skutek roztropności gabinetu wasyngtońskiego. Amerykanie powstają w sprawie Teksaskiej równie mocno na rząd francuzki jak i na angielski. Ale Amerykanie muszą dowiedzieć się, że Francycja w terażniejszej swój administracyi odstąpiła od dawniej swój polityki względem Stanów Zjednoczonych i połączyła się z Angliją do utrzymania tych konserwacyjnych i pokojem tchnących zasad, któreby na całym świecie przeważać powinny. Gdy ważymy finansowe zasilki i dochody Stanów Zjednoczonych, które pochodzą prawie zupełnie z cla od zagranicznego handlu z Uniją, tedy nie można pojąć, jakiemu zasiłkami chciałby prezydent opędzić wydatki wojny, jeźliby się zwyczajne clowe dochody przez przerwanie handlu znacznie zmniejszyły. Amerykanie popisywali się zawsze chępliwymi mowami, ale na przypadek wojny nigdy nie uczynili. Nawet i teraz nie są oni należycie uzbrojeni, a dwunasto-miesięczny czas nie jest dostatecznym do uzbrojenia się tak, aby z największą morską siłą w świecie zmierzyć się mogli, zwłaszcza gdy nie mogą liczyć na pomoc Francyi, dopokąd pan Guizot tamże przy sterze rządu pozostanie. Ze wszystkich tych powodów sądzę, że terażniejsze przesilenie w stosunkach obu tych narodów, rozstrzygnie się niezadługo podziałem okręgu Oregonu.

Aż teraz dopiętro rozdano medale pomiędzy żołnierzy, którzy do chińskiej wyprawy należeli, a to, jak słyhać, dla tego, że podług pierwszego planu wybite już medale, na których był wyobrażony angielski lew dławiący chińskiego smoka, musiano cofnąć, by nie urazić dotkliwości Chińczyków. Wydane teraz medale przedstawiają na jednej stronie popiersie Królowej, a na drugiej są wyrazy: »Pokój przez Wiktorję w Azji przywrócony.«

Francyja.

Z Paryża d. 27. grudnia. Dziś o godzinie pierwszej z południa zagał Król osobiście izby. Rozporządzenia przy tej uroczystości były zupełnie takie same, jak lat dawniejszych. Z widzów na trybunach zwracał na siebie powszechną uwagę najszczególniej indyjski książę D w a r k a n a u t h T a g o r e, w bogatym oryentalnym ubiorze. Wszyscy książęta i księżniczki familii król. byli obecni. Król ubrany w mundurze pułkownika gwardyi narodowej, miał z tronu mocnym, ale nieco mniej niż dawniej, donośnym głosem, następującą mowę:

»Mości Panowie Parowie, Mości Panowie Deputowani!

7 Zgromadzając znowu w około Mnie Wpanów, czuję się być szczęśliwym w tej myśli, że sobie razem co do powszechnego stanu naszej ojczyzny szczęścia życzyć możemy. Mam zaufanie, że jedność władz krajowych i wykonywanie naszej polityki porządku i utrzymania, zabezpieczą coraz bardziej regularne rozwijanie się naszych instytucyj i postęp narodowej pomyślności.«

»Rząd Mój starał się popierać wykonanie wielkich robót, na które Wpanowie zezwolicie. Będą Wpanom przedłożone rozporządzenia, które są potrzebne, aby je do celu przeprowadzić. A tak w nie wielu latach damy Francyi naprzód potężne rękojmię bezpieczeństwa, a powtóre środki do rozwinięcia swojej użytecznej działalności i rozszerzenia dobrego bytu we wszystkich częściach naszego kraju, między wszystkimi klasami ludu. A w równym czasie, gdy te pomysły skutki osiągamy, przybiera stan naszych finansów od dnia do dnia coraz bardziej zadowalający charakter.«

»Ustawy dotyczące finansów i różne rozporządzenia, które w administracyi mają zaprowadzić znaczne ulepszenia, będą Wpanom niezwłocznie przedłożone.«

»Otrzymuję ciągle od wszystkich zagranicznych mocarstw pokojem tchnące i przyjacielskie zapewnienia. Spodziewam się, że polityka która śród tylu burz utrzymała powszechny pokój, w czasie okryje chlubą pamięć Mojego rządu.«

»Przyjaźń, która Mnie łączy z Królową Wielkiej Brytanii, i którą ona niedawno tak mile i życzliwie (*si affectueusement*) Mnie okazała, i wzajemne zaufanie obu naszych rządów, zabezpieczyły w szczęśliwy sposób dobre i serdeczne obu państw stosunki. Zawarty między nami traktat, dla położenia tamy nienawistnemu handlowi niewolników, jest w tej chwili wykonywanym. A tak przez serdeczne spół-

działanie sił zbrojnych obu państw, będzie handel niewolnikami skutecznie przytłumiony i w równym czasie zostanie nasz handel oddany znowu pod wyłączny nadzór naszej bandery.«

»Mam powód spodziwać się, że spólna czynność Francyi i Anglii na brzegach La Plata przywróci znowu regularne i spokojne stosunki handlowe, ten jedyny cel naszych usiłowań.«

»Wypadki, nad którymi ubolewam, a w których nasi żołnierze na nowo okazali heroizm, obudziły w naszych posiadłościach afrykańskich niespokój. Wydałem niezwłocznie rozporządzenia, by panowanie Francyi otrzymało tamże wszędzie tę siłę i ten wpływ, jakie jej przynależą. W dalszym ciągu czasu energiczna wytrwałość nasza ugruntuje bezpieczeństwo i szczęście Algieryi.«

»Mości Panowie, w wielkiem i trudnem zadaniu, do którego wykonania powołało Mnie życzenie narodowe, doznałem od Was lojalnego przychylenia się. Opatrzność pobłogosławiła naszym usiłowaniom. Ona udziela Mi także w Mojej familii serdecznej pociechy. Wszędzie, gdzie Moi synowie użyci byli, przynieśli, mam to zaufanie, imieniu Francyi chlubę. Liczba Moich wnuków pomnaża się, i rosną oni przed mojami oczyma. Najdrożem Mojem życzeniem i najśladszą Moją nadzieją jest, abyśmy przez nasze poświęcenie się dla Francyi, przez naszą gorliwość i dobre dla niej usługi, zabezpieczyli dla nas jej miłość, i żeby ścisłe połączenie Mojej familii z Moją ojczyzną na zawsze utrwalone zostało.«

Długi okrzyk: »Niech żyje Król!« powitał część mowy, nadmienającą o polityce, która chlubą okrywa pamięć jego rządu, a jeszcze głośniejsze Niech żyje zagrzmiało w tém miejscu, w którym Król rzekł: »Opatrzność pobłogosławiła naszym usiłowaniom.« W końcu mowy dały się słyszeć huczne oklaski. W ogóle mowi *Galiyaniego Messenger* »odznaczył się ten dzień nadzwyczajną serdecznością i uprzejmością, z jaką Króla powitano. Okrzyki były tak szczere i głośnie, że Jego Król. Mość zdawał się być niemi na chwilę mocno wzruszonym. Raz tylko, podczas pamiętnej chwili (bez wątpienia rozumié tu *Messenger* śmierć księcia Orleańskiego), widzieliśmy jeszcze serdeczniejsze powitanie Króla.

— dnia 28. grudnia. Zapewniają, że pan Guizot postanowił rozwiązać izbę deputowanych, jeżeli zaraz przy pierwszym głosowaniu nie uzyska większości; pierwszą stanowczą próbą będzie wybór prezydenta; można się spodziwać, że ministeryjum będzie stanowczo powstawać na kandydaturę pana Du-

faure; zresztą spodziewa się ono, nawet w najniepomyślniejszym wypadku, gdyby opozycja pozostała w jedności, że dla swego kandydata pana Sauzet zawsze jeszcze większość uzyska.

Dzienniki z dnia dzisiejszego zawierają, każdy podług swojej barwy, pochwalne lub naganne uwagi nad mową z tronu. Jeden z dzienników opozycyjnych utrzymuje, że pomieniona mowa jest tak obraną z wszelkiej treści, iż się zdaje być czystą mistyfikacją. *Journal des Debats* utrzymuje zaś przeciwnie, że mowa z tronu wyraża bardzo trafnie i z wymowną prostotą program posiedzeń. Otwartość, patrijotyzm i szlachetny sposób myślenia usprawiedliwiają te oklaski, któremi ona kilkakrotnie przerywana była. W głębokiej spokojności upłynął piętnasty rok od czasu rewolucyi lipcowej, owoż nie jest to przesadą, gdy powiemy, że izby nie zebrały się nigdy pod szczęśliwszemi widokami, w jaśniejszym, prościejszym i co się tyczy rękojmi dla przyszłości, w moeniejszym składzie rzeczy. Przenieśliśmy się tylko w początek przeszłorocznych posiedzeń i pomyśleliśmy tylko o dawniejszych, różno-rodnych trudnościach i zawikłaniach polityki zagranicznej, która tak groźny miała charakter. Wszystko zniknęło teraz, a ze wszystkich będących podówczas w toku kwestyi, żadna nie pozostała. Najtrudniejsza z nich kwestyja o prawie przetrzasania okrętów, która zdawała się być niepodobną do rozwiązania, została przeciw zupełnie w duchu izb rozwiązana traktatem, przeciw któremu ani jednego uzasadnionego zarzutu przytoczyć nie było można. *La Presse* daje mniej pomyślne zdanie. Dziennik ten mówi, że mowa z tronu umyka prawie w równy sposób krytyki jak i pochwały. Głównym jej charakterem jest to, że jej zbywa na dokładnym oznaczeniu. Nie przedstawia ona żadnej kwestyi, nie wywołuje żadnej debaty i ogranicza się tylko na przedstawieniu w głównych zarysach powszechnego stanu rzeczy. Zresztą nie należy tego ganić, a powściągliwość w królewskiej mowie nie ujmuje izbom bynajmniej nic w ich prawach, które przeto w każdy sposób mogą zapytywać ministrów, i każdą kwestyję, którą za dobrą uznają, mogą wziąć pod obrady. Wszelako dziennik *la Presse* uznaje jako faktum dobrodziejstwo polityki porządku i utrzymania. Narodowa pomyślność, aczkolwiek nie tak wielka jak ją niekiedy przedstawiają, jest niezaprzeczoną, stosunki z zagranicą są dobre i spokojne. Zawarte w mowie z tronu zdanie, dotyczące Anglii, uważa *la Presse*, że jest w umiarkowańszych wyrazach, niż dawniej u-

łożone. Względem państw La Plata powinna na wszelki sposób gruntowna dyskusyja dotychczasowemu chwianiu się francuzkiej polityki położyć koniec. Przeszłego roku nie chciano interwenijować, a tego roku interweniują. W Afryce sprowadził ważne zawikłania daleko więcej system niżli wypadki, a ten system nie zgadzający się bynajmniej z danymi przez izbę radami, powinien być wzięty pod dokładniejsze rozpoznanie. Sprawy Wschodu, Grecyi, Hiszpanii, Meksyku, Madagaskaru, odnowienie traktatu z Belgiją pominięto zupełnym milczeniem, ale przeto nie z mniejszą uwagą powinny one na trybunie być roztrząsane.

Marokański poseł przybył dnia dzisiejszego do Paryża.

Pan Michel Chevalier rozpoczął w *Cotéte de France* swoje odczyty o praktycznej ekonomii. Wychodząc z tej zasady, że wzrastające pokolenie powinno otrzymać takie wychowanie, któreby odpowiadało potrzebom społeczeństwa, nalega najszczególniej na to, aby zaprowadzono przemysłowy system nauki.

Zapowiedziane towarzystwo dzienników reformistowskich ukonstytuowało się dnia 26. grudnia; reprezentanci trzydziestu paryzkich dzienników i pism prowincjonalnych przybyli na to posiedzenie.

Danija.

Podług wiadomości z Rejkiawig w Islandyi pod dniem 28. i 29. października, przestała była Hekla przez niejaki czas wyrzucać lawę, lecz wkrótce potem zaczęła z ponowioną gwałtownością wybuchać. Ile nam wiadomo, strumienie lawy, popiół i piasek nie spustoszyły żadnych włości ani domów, ani też nikt przytym życia nie utracił.

NOWINY.

Dnia 6 b. m. odbyła się powtórna próba tańców zapustnych, i to nie w jednym miejscu; nietylko bowiem jak zwykle o tym czasie w salach na *strzelnicy*, ale widzieliśmy prócz tego na rogach ulic zaprosiny na taką próbę w sali Tyrego, czyli jak niegdyś nazywano w *jaskini weterańskieji*. Czyli ta próba tak udała się, jak odegranie tańców na strzelnicy, nie umielibyśmy powiedzieć, ale to pewna, że na strzelnicy było tak pełne, i to mimo płaconych przy wstępie 6 kr. m. k., że się ledwie przepchać można było do drugiego salonu, do którego jednakże wszyscy dążyli. Ciekawość bowiem tym razem podzieloną była; jeżeli u-

cho miało muzykę, było też i dla oka użycie. Wszak właśnie w drugim salonie na stoliku pięknymi dywanami okrytym, rozstawione były rozmaite przedmioty, w pewnym oko nęcącym porządku. Była to jakby galanteryjna wystawa, w której obok przedmiotów cenniejszych, srebrnych wyrobów, zegarków, widzieliśmy różne drobnostki, równie kosztowne pięknym wyrobieniem lub wytwornym przeznaczeniem, a nawet parę książek ozdobnie oprawnych. Przedmioty te, których jest przeszło sto, są to dary pomiędzy członkami uprzywilejowanego towarzystwa strzeleckiego, staraniem jpanów Tomanka i Kirschnera zebrane i przeznaczone na grę fantową, której losowanie ma nastąpić wraz z balem, jaki toż towarzystwo wyprawi dnia 13. b. m. Jest to dla naszego karnawału piękna wróżba, że się od dobrego zaczyna uczynku; dochód bowiem tak z balu jako i z gry fantowej, do której bilety kosztują 10 kr., przeznaczony jest na nabycie tańszego chleba dla prawdziwie ubogich. Spodziewać się należy, że bal ten licznych będzie miał gości, wszak taki wstęp dobroczynności przy wstępie do życia zapustnego, każdemu szczęście przyniesie, i zabawa lepiej pójdzie, i taniec będzie lżejszy, bo natchniony dobrym uczynkiem. Tak przynajmniej myśleliśmy, widząc, jak na tej próbie zebrana publiczność, mimo skocznych walców Straussa, potocznych kadryłów *Stradellowych* i zawiesistych Krasnopolskiego mazurów, nie zapomniała o drugim celu zejścia się, i z mnóstwa biletów fantowych, jakie z początku widzieliśmy, bardzo wiele rozeszło się pomiędzy obecnych gości. Nie każdemu zapewne przyniosą te bilety szczęście z wygraną fantu, ale każdemu przyjemność dobrego uczynku.

Z wiadomości teatralnych wiemy o nowości dramatycznej, która wkrótce nastąpi. Jest to czarodziejsko-rycersko-komiczny melodramat ze śpiewami i chórami, pod nazwą: *Młyn diabelski przy górach wiedeńskich*, który kilkadziesiąt razy z wielkim zadowoleniem na scenie warszawskiej był przyjmowanym. Sztuka ta przedstawiona będzie na dochód Państwa Zenopolskich, a będzie to ostatnie wystąpienie pana Zenopolskiego, którzy tym widowiskiem chcą pożegnać publiczność naszą i złożyć dziękczynienie za tylekroć doznane względy. Jutro zaś dany będzie po raz pierwszy dramat w 5 aktach z francuzkiego p. p. Bumaire i Dennary, pod nazwą: *Król i Szlachcie*.

WIADOMOŚCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

(Z korespondencji prywatnej).

Z Pragi, dnia 1. stycznia. Gdy stan zdrowia rogaczny w Bawarii poprawił się, otworzono już w kilku punktach granicę tegoż kraju dotąd zamkniętą, i dozwolone jest znowu wprowadzanie bydła, tudzież handlowanie surowymi produktami zwierzęcymi. Przeciwnie zaś w Morawii i Szlązku pojawiła się ostatnimi czasy zaraza na bydło, i dla tego też ciągle jeszcze trwać muszą policyjne środki ostrożności, szczególnież też co do wołów z Galicyi wprowadzanych.

Z Wrocławia, dnia 1. stycznia. W ostatnich tygodniach właścieco upłynionego roku zakupiono u nas 300 do 450 cetnarów wełny, atoli bardzo to mało w porównaniu z zapasami na naszych składach, które dziś wynoszą do 18,000 cetnarów w rozmaitym wyborze. Sprzedający musieli przy każdym interesie ustąpić 10 do 12 tal. pr. na cetnarze, a fabrykanci krajowi którzy teraz jedynymi są kupcami, licząc na większe jeszcze zniżenie cen, w takie tylko ilości u nas się zaopatrują, aby chwilowe potrzeby opędzić. Na przedniejsze gatunki w cenie wyższej niż 60 tal. za cetnar nie masz kupca, i tylko średnio-cienka na 60 tal. i mniej cienka wełna na 50 i 40 tal. pr. za cetnar jest nieco poszukiwana. Na tegoroczną strzyż bardzo mało dotąd ugód porobiono. Jeżeli się handel wełną nie ożywi, i niepamiętne u nas w tę porę zapasy nie rozejdą się, to tegoroczny czerwcowy nasz jarmark nie najlepiej dla producentów wypadnie.

(*Preuss. Handl. Zeit.*)

Machina do żęcia zboża,

w Galicyi nowo-wynaleziona.

J.P. Stanisław Wagura w Tarnowie, wynalazł właśnie machinę do żęcia zboża, w której para koni i jeden człowiek zastępują 30 ludzi. Machina ta da się użyć w każdym położeniu gruntu, czy to równym, czy pochylłym lub górzystym. Ma ona także i tę dogodność, iż zboże żęte, na obie strony na pokosy odkłada, a konie po ścierni postępując, zboża nie tratują. Wynalazca stara się o uzyskanie przywileju.